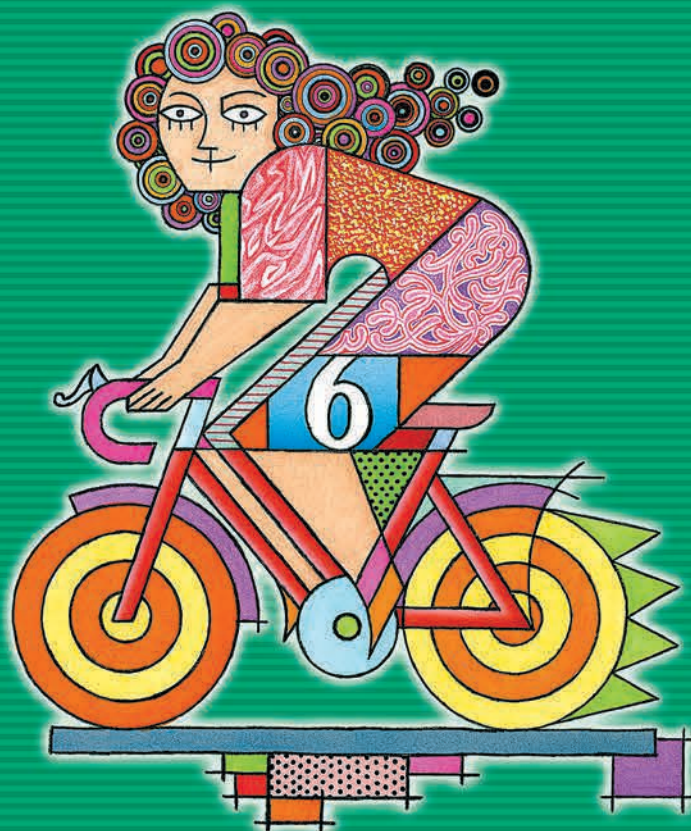

sokszínű

Matematika

munkafüzet

6

Csordás Mihály
Konfár László
Kothencz Jánosné
Kozmáné Jakab Ágnes
Pintér Klára
Vincze Istvánné

s o k s z í n ű
Matematika
munkafüzet
6

Tizenharmadik, változatlan kiadás

Mozaik Kiadó – Szeged, 2019

Útmutató a munkafüzet használatához

A munkafüzet témakörei a tankönyvnek megfelelő sorrendben követik egymást. Az egymásra épülő feladatok jó gyakorlási lehetőséget biztosítanak, így segítik a tananyag megértését és elmélyítését. A gondolkodtatóbb feladatokat *-gal jelöltük, ezek megoldásához jó ötletekre van szükség.

1. OSZTHATÓSÁG

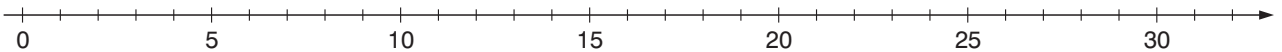
Osztó, többszörös

1. Ábrázoljuk számegyenesen más-más színnel

a) a 2 többszöröseit;

b) a 3 többszöröseit;

c) az 5 többszöröseit!

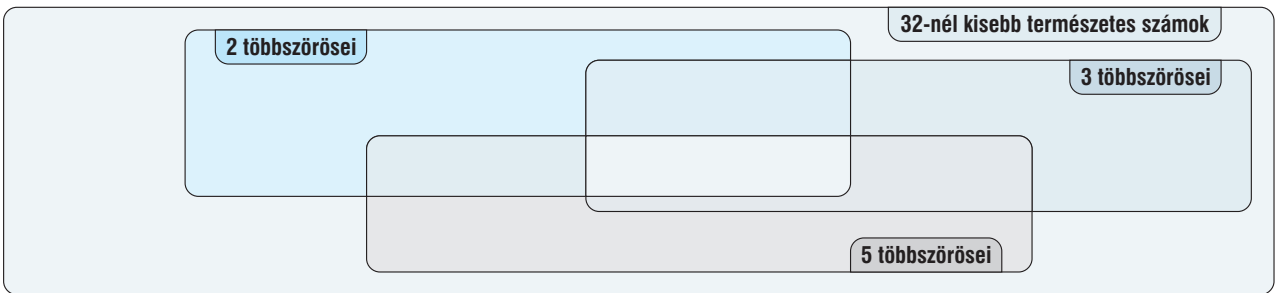
2. Jutka, Csaba és Gabi testvérek. A nyáron egy hónapot a nagyszüleiknél töltöttek. Június 30-án indultak otthonról, és aznap mindhárman felhívták a szüleiket. Ezután Jutka kétnaponként, Csaba háromnaponként, Gabi ötnaponként telefonált haza.

Soroljuk fel azoknak a júliusi napoknak a dátumát, amikor hazatelefonáltak!

a) Jutka és Csaba: b) Csaba és Gabi:

c) Jutka és Gabi: d) mindhárman:

3. Írjuk a 32-nél kisebb természetes számokat a halmazábra megfelelő részébe!

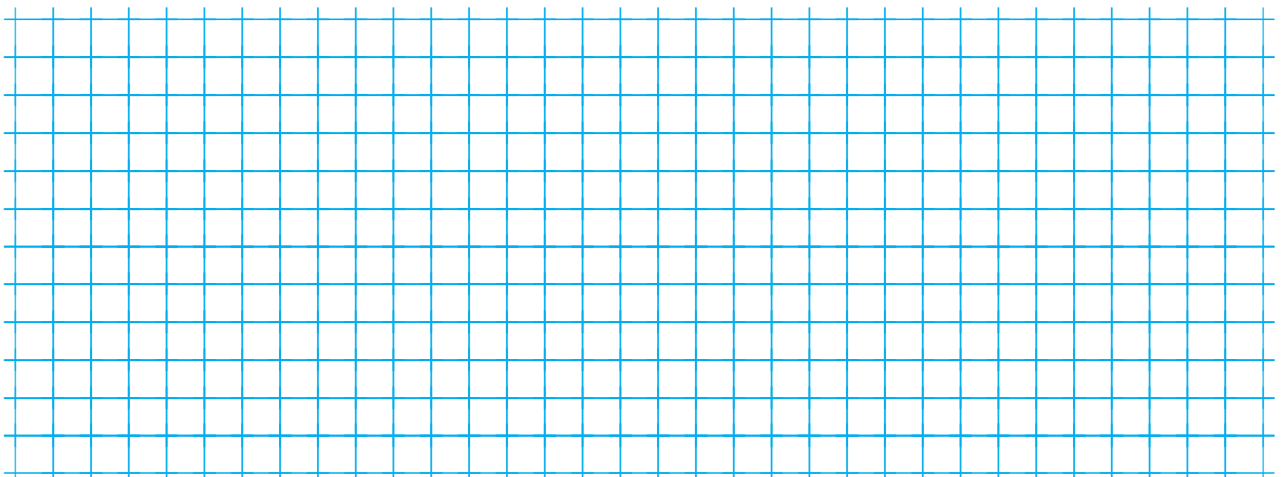

4. Egy villamosvégállomásról az egyik járat 12 percenként, a másik 15 percenként indul. Reggel 6-kor egyszerre indul mind a két járat. Délig hányszor indul erről a végállomásról

a) a 12 percenként induló járat;

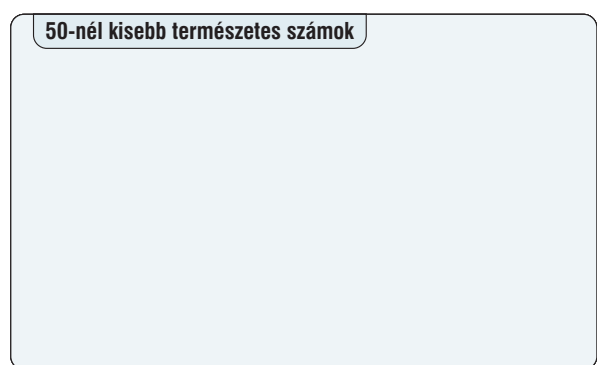
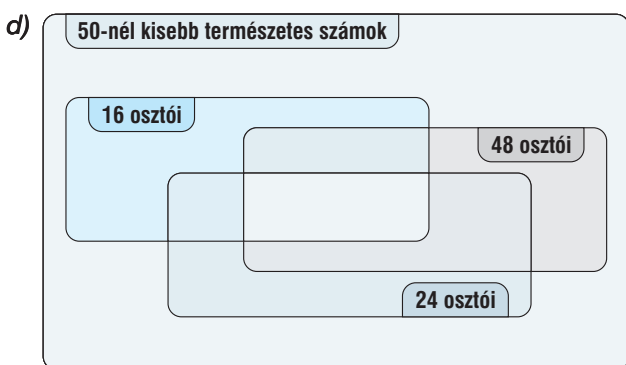
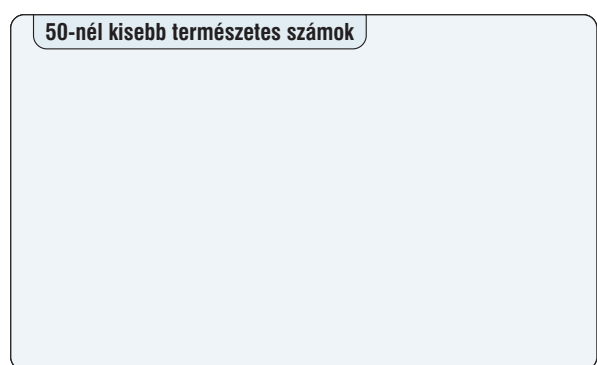
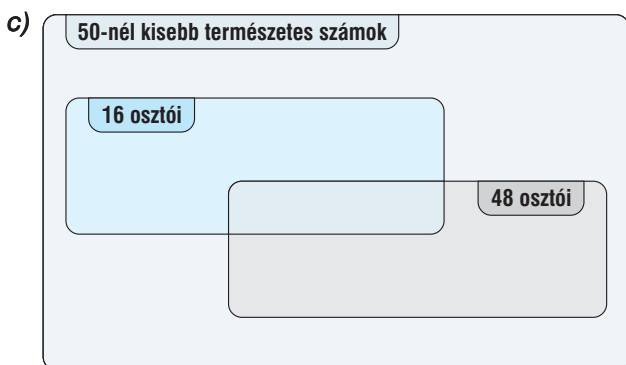
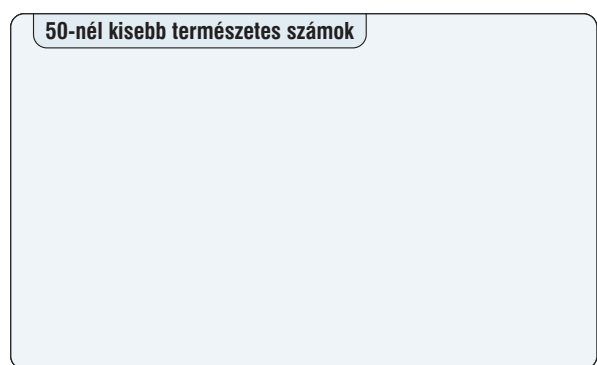
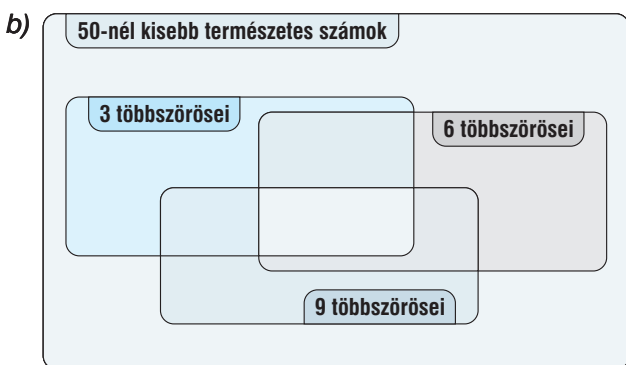
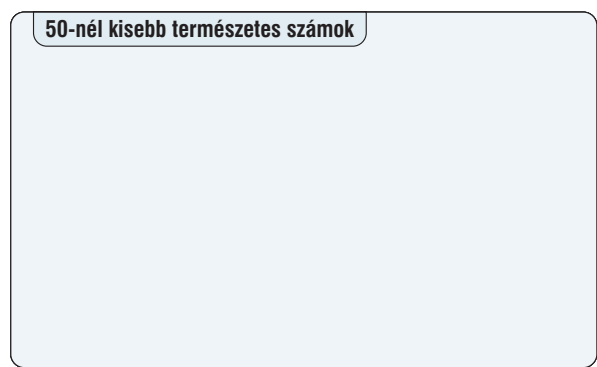
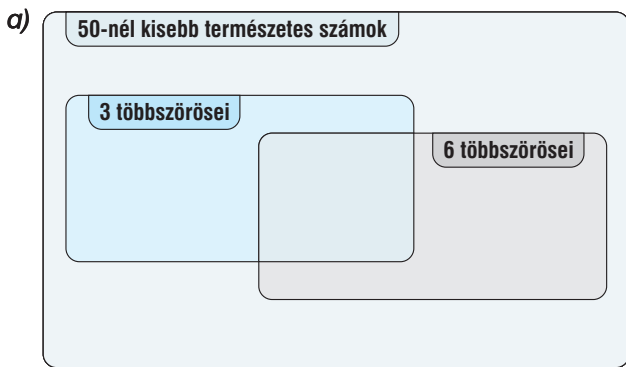
b) a 15 percenként induló járat;

c) együtt a két járat?

5. Írjuk a halmazábra megfelelő részébe az 50-nél kisebb természetes számokat! Színezzük be az üresen maradó halmazt! Ha lehet, akkor rajzoljuk le úgy is a halmazokat, hogy ne legyen üresen maradó halmazrész!

6. A szorzás alapján egészítsük ki a mondatokat!

a) $13 \cdot 7 = \square \square$

A 7 osztója-nek, mert található olyan szám, amellyel a 7-et megszorozva-t kapunk.

A $\square \square$ a 7-nek és a-nak.

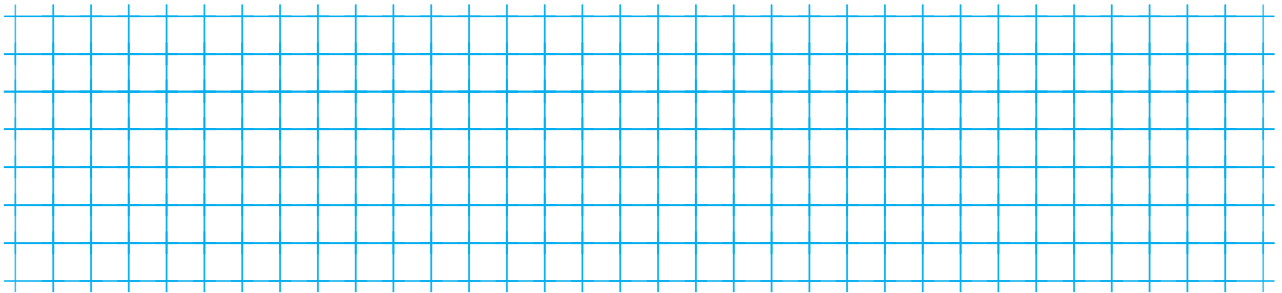
A $\square \square$ osztható és

b) $\square \cdot 17 = 68$

A-nak osztója a, mert van olyan szám, amellyel a-t megszorozva-at kapunk.

A 68 többszöröse és

A 68 osztható és

4. Egy téglatest egy csúcsba futó éleinek hossza centiméterben mérve egész szám, szorzatuk pedig 27. Készítsünk rajzot! A következő kérdések közül melyikre tudunk

A) számolás nélkül válaszolni;

B) számolás után válaszolni?

- a) Mekkora lehet a téglatest felszíne?
- b) Mekkora lehet a téglatest térfogata?
- c) Mennyi lehet a téglatest egy csúcsba futó éleinek hossza?
- d) Melyik egész számnál biztosan kisebb a téglatest leghosszabb éle?

Válaszoljunk a kérdésekre!

.....

.....

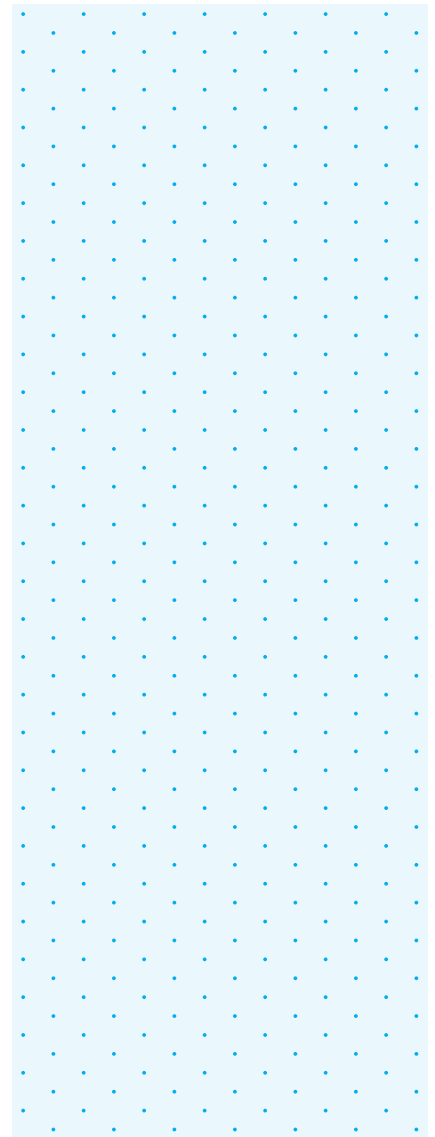
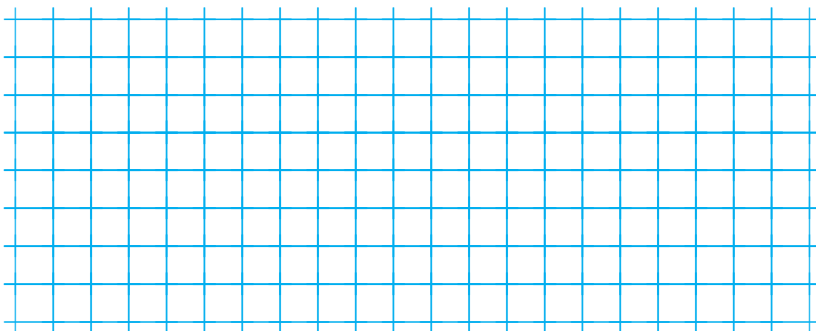
.....

.....

.....

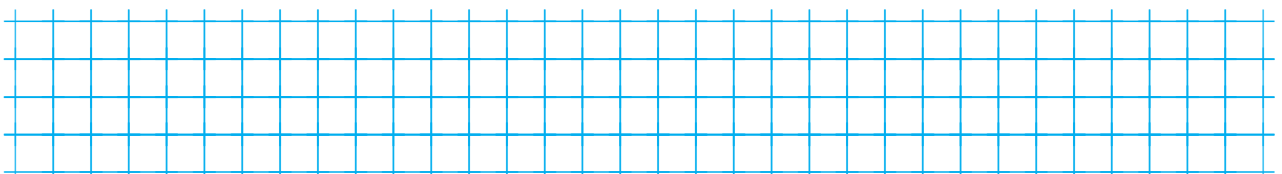
.....

.....

5. Egy téglatest egy csúcsába futó éleinek hossza három egymást követő egész szám. A téglatest élei hosszának összege 84 cm. Karikázzuk be annak a kérdésnek a betűjelét, amelyikre számolás nélkül tudunk válaszolni! Válaszoljunk a kérdésekre!

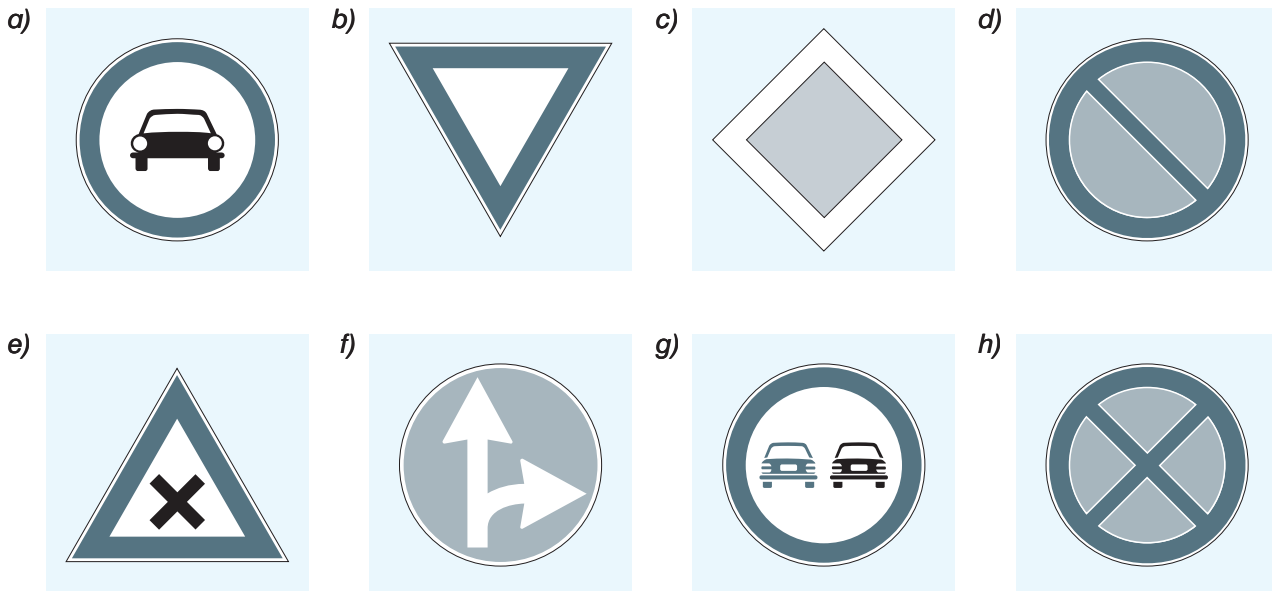
- a) Osztható-e 3-mal az egy csúcsba futó három él hosszának összege?
- b) Az egy csúcsba futó három él hosszának összege páros vagy páratlan szám?
- c) Mennyi a téglatest egy-egy élének hossza?

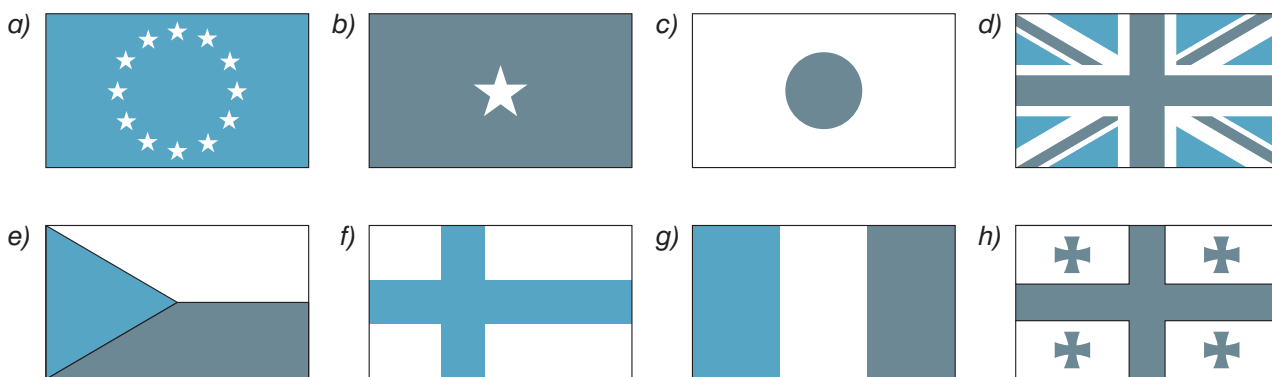
4. TENGELYES SZIMMETRIA

A tengelyes szimmetria

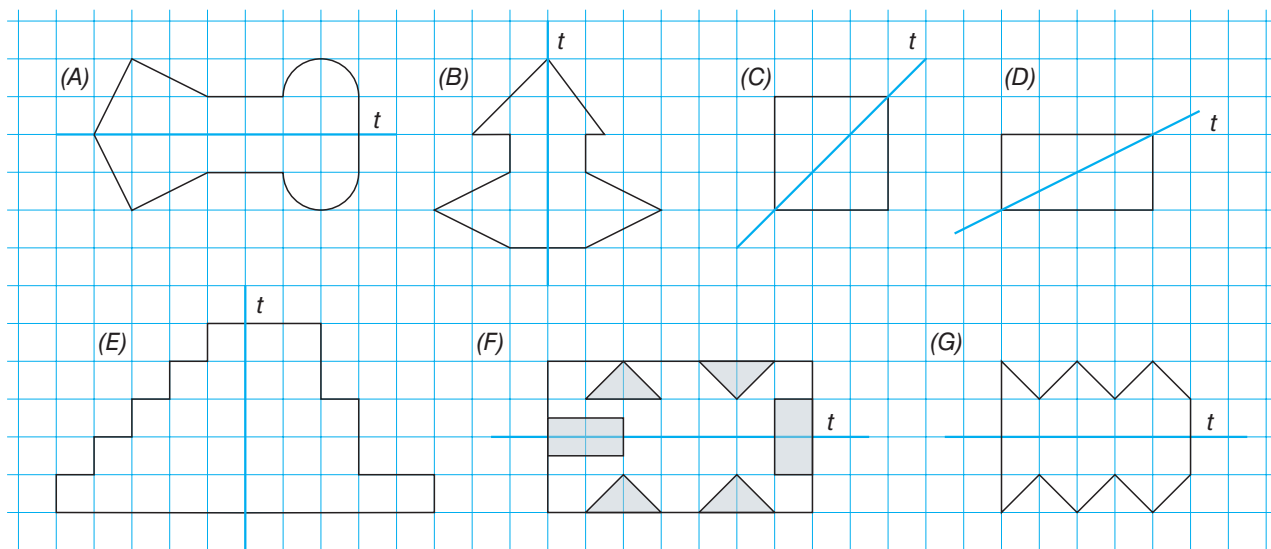
1. Rajzoljuk meg a közlekedési táblák szimmetriatengelyeit! Nézzünk utána, mit jelentenek a táblák!

2. Rajzoljuk meg az alábbi zászlók szimmetriatengelyeit! Mely országok zászlait ismered fel?

3. Az alábbi alakzatok közül melyik szimmetrikus a berajzolt tengelyre? Karikázzuk be a betűjelét!

4. Írjunk fel olyan pontpárokat, amelyek a(z)

a) x tengelyre szimmetrikusak:

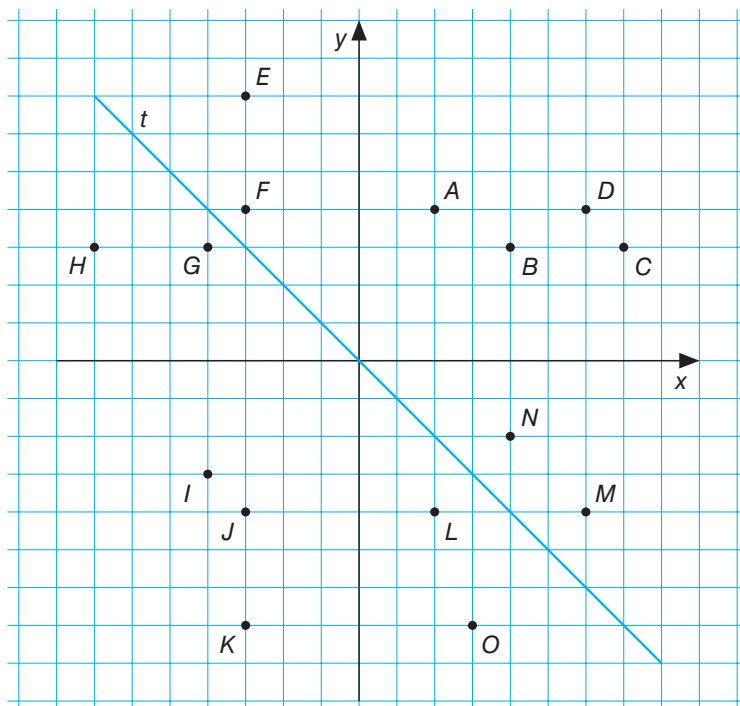
.....

b) y tengelyre szimmetrikusak:

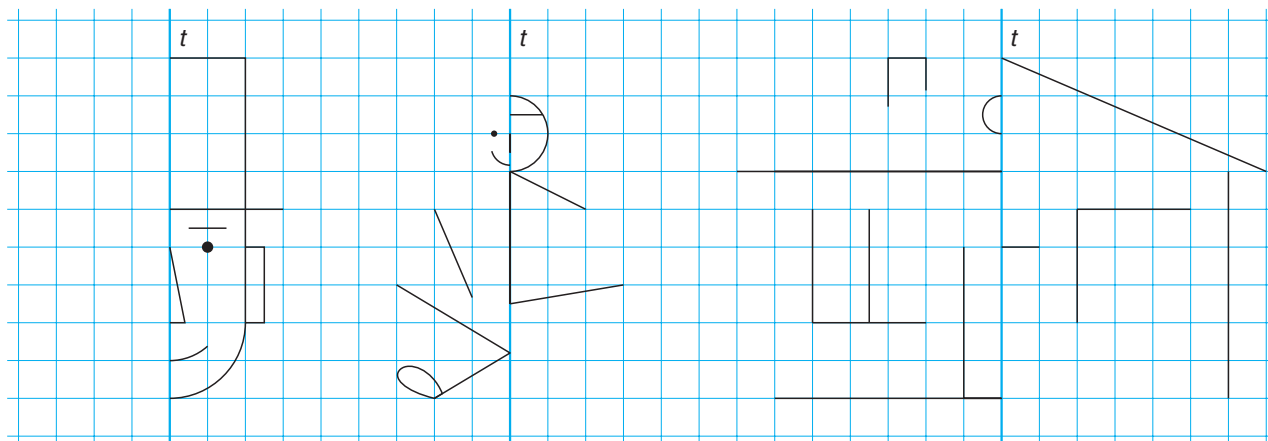
.....

c) t tengelyre szimmetrikusak:

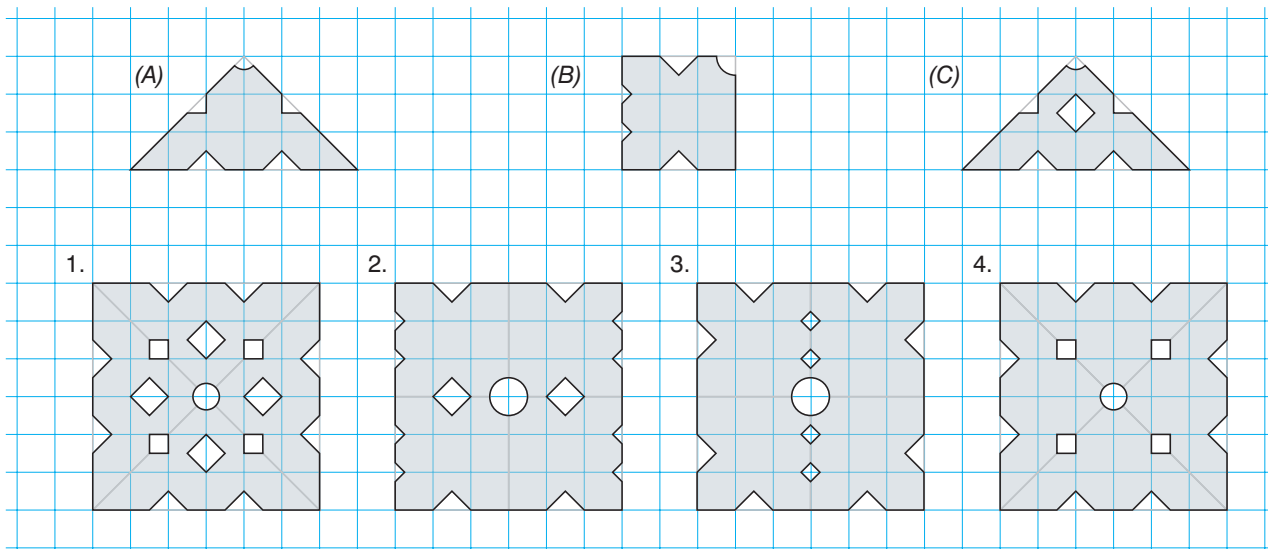
.....

5. Egészítsük ki a rajzokat úgy, hogy tengelyesen szimmetrikus alakzatot kapjunk!

6. Három négyzet alakú papírlapot kétszer összehajtottunk, majd kivágtuk belőlük az (A), (B) és (C) ábra szerinti mintákat. Melyik számozott alakzatot kapjuk, ha a papírlapokat széthajtjuk? Kössük össze a megfelelőket!

8. VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA

Biztos esemény, lehetséges esemény

1. Dobjunk két dobókockával 100-szor! Adjuk össze a felső lapokon lévő pöttyök számát! Az összeget minden esetben jelöljük vonalkával a táblázat második sorában, majd számláljuk meg, hányszor dobtunk egy-egy összeget!

a dobott számok összege	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ezt az összeget dobtuk											
összesen											
az esetek ennyi %-ában dobtuk ezt az összeget											

Ábrázoljuk derékszögű koordináta-rendszerben a dobott összegek gyakoriságát!

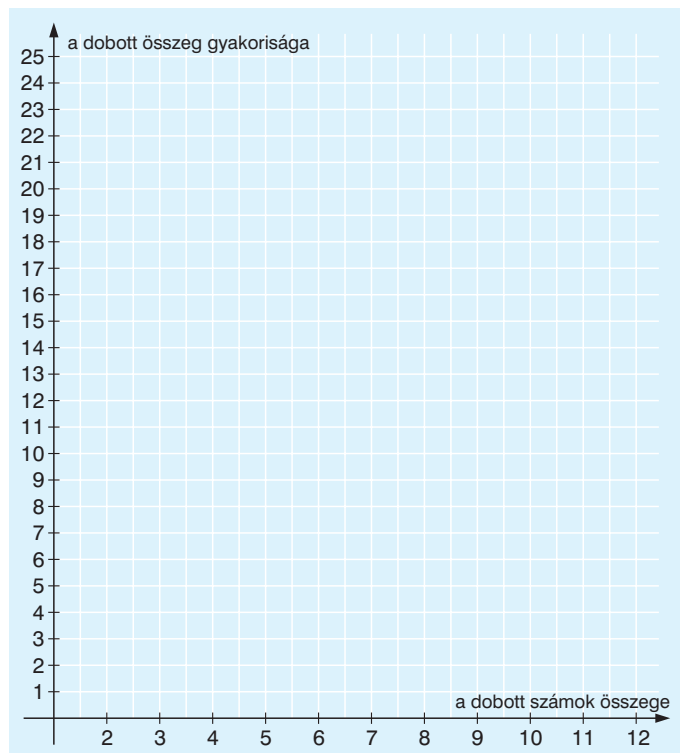
A fenti táblázat alapján egészítsük ki a következő mondatokat!

A legnagyobb gyakorisággal a(z) összeg fordult elő.

A legkisebb gyakorisággal a(z) összeg fordult elő.

2. Ha két dobókockával dobunk, és a felső lapokon lévő pöttyök számát összeadjuk, akkor az alábbi állítások közül melyik biztos (B), melyik lehetséges (L), és melyik lehetetlen (N) esemény?

- Az összeg nem nagyobb, mint 12.
 Az összeg 2-nél kisebb.
 Van két olyan összeg, amelyek gyakorisága egyenlő.
 Az összeg osztható 5-tel.

3. Ismételjük meg az előző dobássorozatot! Töltsük ki a táblázatot!

a dobott számok összege	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ezt az összeget dobtuk											
összesen											
az esetek ennyi %-ában dobtuk ezt az összeget											

Ábrázoljuk az eredményt a fenti koordináta-rendszerben más színnel! Hasonlítsuk össze a két diagramot!

.....

.....

TARTALOM

1. Oszthatóság

Osztó, többszörös	3
Vizsgáljuk a maradékot!	5
Oszthatósági szabályok	9
Prímszámok, összetett számok	15
A legnagyobb közös osztó	17
A legkisebb közös többszörös	20
Vegyes feladatok	22

2. Hogyan oldjunk meg feladatokat?

Mi a kérdés?	24
Vizsgáljuk meg az adatokat!	26
Következtessünk visszafelé!	28
Készítsünk ábrát!	30
Tartsunk egyensúlyt!	32
Ellenőrizzünk!	34

3. A racionális számok I.

Az egész számok (ismétlés)	36
Az egész számok összeadása, kivonása (ismétlés)	37
Összevonás az egész számok körében	39
Az egész számok szorzása	42
Az egész számok osztása	44
A tizedes törtek összevonása	46
Szorzás a tizedes törtek körében	47
Osztás a tizedes törtek körében	50

4. Tengelyes szimmetria

A tengelyes szimmetria	52
A tengelyesen szimmetrikus háromszögek	54
A tengelyesen szimmetrikus sokszögek és a kör	56
A körző és vonalzó használata	60
Merőleges egyenesek szerkesztése	61
Párhuzamos egyenesek szerkesztése	63
Szögfelezés, szögmásolás, szögszerkesztés	65
Alakzatok tengelyes tükröképének szerkesztése	68
Tengelyesen szimmetrikus sokszögek szerkesztése	70

5. A racionális számok II.

A törtekről tanultak ismétlése	74
Műveletek törtekkel (ismétlés)	76
A negatív törtek	79
Tört szorzása törttel	81
Tört osztása törttel	82

6. Arányosság

Az egyenes arányosság	85
A fordított arányosság	88
Az arány	89
Arányos osztás	92

7. Százalékszámítás

A törtrész kiszámítása	93
Az egész rész kiszámítása	95
A százalék fogalma	96
A százaléérték kiszámítása	97
A százalékalap kiszámítása	101
A százalékláb kiszámítása	103

8. Valószínűség, statisztika

Biztos esemény, lehetséges esemény	106
Diagramok	107
Grafikonok	109
Az átlag	110

